

**Stanowisko Rady Przejrzystości
Nr 20/2012 z dnia 16 kwietnia 2012 r.
w zakresie usunięcia z wykazu świadczeń gwarantowanych
„Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem
(KOD ICD- 9-CM:23.1201)”**

Rada przejrzystości uważa za niezasadne usunięcie z wykazu świadczeń gwarantowanych lub zmianę poziomu finansowania świadczenia opieki zdrowotnej „Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem (KOD ICD- 9-CM:23.1201)”.

Uzasadnienie

Usunięcie świadczenia „Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem” „ z załącznika nr 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz. U. z 2009 r., Nr 140, poz. 1144 z późn. zm.), skutkuje brakiem możliwości ich rozliczenia w ramach umowy zawartej na przedmiotowy zakres z Narodowym Funduszem Zdrowia. W rozporządzeniu nie ma innego załącznika, w którym można zastosować znieczulenie ogólne, zatem usunięcie tego świadczenia spowoduje, że świadczenie przestanie być bezpłatne. Nie ma również możliwości łączenia świadczeń w ramach kontraktu zawartego z Narodowym Funduszem Zdrowia zatem lekarz nie może w tych samych godzinach realizować dwóch lub więcej zakresów świadczeń. Dlatego należy przyjąć, że lekarz realizujący umowę na świadczenia ogólnostomatologiczne udzielane w znieczuleniu ogólnym nie może w tym samym czasie rozliczać świadczeń stomatologicznych w ramach innych zakontraktowanych zakresów świadczeń.

Usunięcie tego świadczenia spowoduje brak możliwości wykonania go w ramach ubezpieczenia głównie dla osób upośledzonych umysłowo lub nadpobudliwych ruchowo.

Przedmiot zlecenia

Wniosek dotyczy usunięcia możliwości stosowania znieczulenia ogólnego dla wykonywania świadczenia „Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem” jako samodzielnej procedury. Według wnioskodawcy zmiana ma na celu doprowadzenie do sytuacji, w której „po zastosowaniu znieczulenia ogólnego u pacjentów stosuje się metody pozwalające na pełne przeprowadzenie leczenia podczas jednego znieczulenia. Wyklucza się w ten sposób podejmowanie

działań cząstkowych. Ma to na celu ograniczenie sytuacji, w których nadużywa się stosowania znieczulenia ogólnego u pacjenta”.

Uzasadnienie Ministra Zdrowia wskazujące wpływ świadczenia na poprawę zdrowia obywateli stwierdza, że „Zmiana gwarancji w tym zakresie zmniejsza ryzyko powstawania powikłań w wyniku zbyt częstego stosowania znieczulenia ogólnego. W celu niedopuszczenia do niepotrzebnego znieczulania ogólnego pacjenta wykreślono z załącznika określającego wykaz świadczeń ogólnostomatologicznych udzielanych w znieczuleniu ogólnym świadczeń będących etapami pośrednimi w leczeniu, które mogą być wykonane w trakcie jednego znieczulenia ogólnego”.

Problem zdrowotny

Trepanacja miazgi zęba jest wykonywana w leczeniu zębów z zakażonym kanałem korzeniowym oraz w przypadku tkanek okołowierzchołkowych. Jest to etap leczenia w przypadku nieodwracalnych zapaleń miazgi. Obecnie trepanacji nie postrzega się jedynie jako „rozwiercenie” zęba, lecz bardziej jako celową, planowaną pierwotną preparację ubytku będącą pierwszym etapem leczenia kanałowego. Zazwyczaj trepanację rozpoczyna się po założeniu koferdamu. Wymaga to obecności odpowiedniej ilości zdrowej zębiny zapewniającej prawidłowe utrzymanie klamry mocującej. Po wykonaniu zakłada się opatrunek czasowy.

Opis ocenianego świadczenia

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1144 z późn.zm.) składa się z 11 załączników, w których wymienione są świadczenia gwarantowane. Świadczenia pogrupowano z uwagi na różne kryteria np. wiek świadczeniobiorców (do ukończenia 18 roku życia), możliwość wystąpienia u świadczeniobiorców chorób zakaźnych lub z uwagi na różne dziedziny stomatologii, w których świadczenie jest udzielane. Wykaz wszystkich załączników do rozporządzenia:

- Załącznik 1. Wykaz świadczeń ogólnostomatologicznych oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 2. Wykaz świadczeń ogólnostomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 r.ż. oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 3. Wykaz świadczeń ogólnostomatologicznych udzielanych w znieczuleniu ogólnym oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 4. Wykaz świadczeń stomatologicznych dla świadczeniobiorców z grupy wysokiego ryzyka chorób zakaźnych, w tym chorych na AIDS, oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 5. Wykaz świadczeń chirurgii stomatologicznej i periodontologii oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 6. Wykaz świadczeń ortodontji dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 r.ż. oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 7. Wykaz świadczeń protetyki stomatologicznej oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 8. Wykaz świadczeń protetyki stomatologicznej dla świadczeniobiorców po chirurgicznym leczeniu nowotworów w obrębie twarzoczaszki oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 9. Wykaz świadczeń stomatologicznej pomocy doraźnej oraz warunki ich realizacji.
- Załącznik 10. Wykaz profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci do ukończenia 6 r.ż.
- Załącznik 11. Wykaz profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 19 r.ż.

Dane świadczenie może występować w więcej niż jednym załączniku do tego rozporządzenia. Bardzo często jedyną cechą różnicującą to samo świadczenie występujące w różnych załącznikach jest zmiana warunków jego wykonywania. Świadczenie, o którym mowa w zleceniu występuje w załącznikach 1, 2, 3, 4 i 9. Jednak jedynie w oparciu o załącznik nr 3 świadczenie to może być wykonane w znieczuleniu ogólnym. W związku z tym, jeśli zapadnie decyzja o usunięciu świadczenia z załącznika nr 3, spowoduje to całkowite zlikwidowanie możliwości wykonywania trepanacji

martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem w znieczuleniu ogólnym jako samodzielnej procedury w ramach świadczeń gwarantowanych finansowanych ze środków publicznych.

Alternatywne świadczenia

Ewentualna decyzja o usunięciu świadczenia z załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 30 sierpnia 2009 r. spowoduje całkowite zlikwidowanie możliwości wykonania świadczenia „Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem” (Kod ICD-9CM:23.1201) w znieczuleniu ogólnym jako samodzielnej procedury w ramach świadczeń gwarantowanych finansowanych ze środków publicznych.

Skuteczność kliniczna

Nie dotyczy.

Bezpieczeństwo stosowania

W uzasadnieniu zlecenia Minister Zdrowia stwierdza, że „zmiana gwarancji w tym zakresie zmniejsza ryzyko powstawania powikłań w wyniku zbyt częstego stosowania znieczulenia ogólnego. W celu niedopuszczenia do niepotrzebnego znieczulania ogólnego pacjenta wykreślono z załącznika określającego wykaz świadczeń ogólnostomatologicznych udzielanych w znieczuleniu ogólnym świadczeń będących etapami pośrednimi w leczeniu, które mogą być wykonane w trakcie jednego znieczulenia ogólnego”.

Dane dotyczące liczby zgonów oraz najczęstszych powikłań związanych ze stosowaniem znieczulenia ogólnego w praktyce stomatologicznej dostępne są w piśmiennictwie krajów anglojęzycznych, tj. Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych oraz Kanady. Dane pochodzą z retrospektywnych badań kwestionariuszowych i tyczą się głównie ambulatoryjnych praktyk stomatologicznych, wykonywanych przeważnie przez chirurgów stomatologicznych. Na podstawie trzech odnalezionych badań stwierdzono częstość zgonów na poziomie od 1 : 853 050 do ok. 1 : 714 286, a do najczęściej występujących działań niepożądanych zaliczono: skurcz krtani i oskrzeli, łagodne zaburzenia rytmu serca, omdlenia.

Stosunek kosztów do uzyskiwanych efektów zdrowotnych

Nie dotyczy.

Wpływ na budżet płatnika publicznego

W latach 2008-2010 wykonano łącznie [REDAKTOWANE] trepanacji martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem w znieczuleniu ogólnym, co skutkuje kosztem danego świadczenia oraz wpływem na budżet NFZ w wysokości [REDAKTOWANE] zł. Za wykonanie omawianego świadczenia w 2010 r. świadczeniodawca otrzymywał maksymalnie [REDAKTOWANE] zł, w 2011 r. kwota ta była na poziomie [REDAKTOWANE] zł ([REDAKTOWANE]).

Według opinii NFZ „ [REDAKTOWANE]

Koszt znieczulenia ogólnego podczas zabiegów stomatologicznych na rynku usług stomatologicznych waha się w granicach 250-500 zł.

Rekomendacje innych instytucji dotyczące ocenianego świadczenia

Odnaleziono cztery wytyczne (w tym jedno polskie) dotyczące stosowania znieczulenia ogólnego w praktyce stomatologicznej. Omówione zostały w nich m.in. wskazania do wykonania znieczulenia ogólnego podczas zabiegów stomatologicznych, identyfikacja potencjalnych grup chorych, sposób przeprowadzania znieczulenia ogólnego, przygotowanie przedoperacyjne, wymagania sprzętowe i in. Przedstawione dane uzyskane z literatury są tożsame w zakresie przygotowania chorego do zabiegu. Istotne różnice istnieją jednak przy opisie przebiegu zabiegu oraz personelu wymaganego do jego wykonania. O ile w Stanach Zjednoczonych (i do niedawna w Wielkiej Brytanii), do wykonania znieczulenia ogólnego wymagany był tylko wykwalifikowany lekarz dentysta oraz wykwalifikowany personel pielęgniarski, to w Polsce (oraz od 2006 r. w Wielkiej Brytanii) do wykonania znieczulenia ogólnego konieczny jest specjalista anestezjolog. Przebieg zabiegu również jest częściowo odmienny. Według informacji z polskiego piśmiennictwa, chory podczas zabiegu znajduje się w pozycji siedzącej, podczas gdy w Wielkiej Brytanii przyjęta jest pozycja leżąca z lekko podgiętą głową. Najważniejsza różnica istnieje w zakresie miejsca wykonywania zabiegu. W Wielkiej Brytanii tego typu procedury mogą być wykonywane tylko w warunkach szpitalnych, w Stanach Zjednoczonych i Polsce procedury stomatologiczne w znieczuleniu ogólnym mogą być wykonywane zarówno w warunkach szpitalnych, jak i ambulatoryjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, Rada Przejrzystości przyjęła stanowisko jak na wstępie.

.....
Wiceprzewodniczący Rady Przejrzystości

Prof. Rafał Suwiński

Tryb wydania stanowiska

Stanowisko wydano na podstawie art. 31h ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z uwzględnieniem opracowania Agencji Oceny Technologii Medycznych „Usunięcie świadczenia gwarantowanego z zakresu świadczeń ogólnostomatologicznych udzielanych w znieczuleniu ogólnym: Trepanacja martwego zęba z zaopatrzeniem ubytku opatrunkiem”, AOTM-DS-431- [REDACTED]/2012, kwiecień 2012 r.